



A madárvédelem módszerei a KöF és NaF hálózatokon

Az előadást 2011. április 14-én Bíró György, a Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító ZRt. (a továbbiakban MAVIR) környezetvédelmi munkatársa tartotta meg az Energetikai Szakkollégium szervezésében.

Az előadás elején Bíró György a MAVIR-t mutatta be. Ahogy kitért rá, a villamosenergia-szállító, kereskedő és villamosenergia-rendszert irányító szervezet nagy hangsúlyt fektet a környezetvédelemre, ezen belül is Magyarország egyedülálló madárvilágának megóvására.

A MAVIR nem csak arra fordít figyelmet, hogy megóvja a madarakat az áramütéstől, hanem hogy biztosítsa számukra a fészkeléshez szükséges feltételeket.

A statisztikák alapján a madarak jelentős százaléka kisfeszültségű hálózaton szerzett sérülések miatt pusztul el, ennek több oka is van. Egyrészt a fázisvezetők távolsága kisebb, mint a közép- és nagyfeszültségű (KöF és NaF) hálózatok esetén, így a kisebb szárnyfeszítávolságú madarak is áramütést szenvedhetnek. Másrészt a kisebb települések környékén - ahol kisfeszültségű hálózat légvezetékes kialakítású-, jelentősebb madárpopuláció található.

Az előadó az előforduló balesetek részletezésével folytatta az előadást, hiszen a villamos energia szolgáltatás szempontjából is lényeges ezek megakadályozása zárlat, áramkimaradás és egyéb károk miatt. A madarak általában nem a közvetlen áramütéstől pusztulnak el, hanem a vezető okozta mechanikai sérülésektől (pl.: beleakadnak a vezetékekbe és éhen halnak, vagy agyrázkódást szenvednek stb.). Gyakran ők maguk okozzák a sérüléseket azzal, hogy az elzsibbadt szárnyukat idegen testként érzékelik és elkezdik csipkedni.

Hogy elkerüljük a madarak pusztulását okozó áramütéseket, könnyebben észrevehetővé kell tenni a vezetékeket. Az erre szolgáló eszközöket az előadó körbeadta a teremben, így a hallgatóság közelről is szemügyre vehette, és a valóságban is megismerhette a firefly-okat, különböző papucsokat és az úgynevezett malacfarkat.

A firefly két alkotóelemből épül fel: egy speciális fóliaborítású, műanyag lapból, valamint egy rugós rögzítő kengyelből. A fólia belső szerkezete a gyémántkristály rácsszerkezetéhez hasonlít, aminek

következtében a ráeső fényt a tér minden irányban szétszórja. A lapka egyik oldala narancs-vörös, míg a másik zöldes-sárga színű borítást kap. A két alkotórész közti összeköttetést csapágy biztosítja, amely a legkisebb szélmozgás hatására lehetővé teszi, hogy forogjon a lapka. A forgómozgás következtében villogó fényhatás keletkezik, amelyet a madarak veszélyforrásként azonosítanak.



Firefly

Forrás: mme.hu

Szó esett az Akadálymentes Égbolt programról, amely keretében 2014-ig a költöző madarak vonulási útját keresztező távvezetékeket felszerelik az előbb említett madárvédelmi eszközökkel. Az előadó egy egyedülálló esetet is bemutatott, melyben a Hortobágyi Nemzeti Park egy részén egy 22 kV-os távvezetékét földkábelrel váltottak ki. Ez a módszer igen költséges ezért nem elterjedt a használata.

Az előadás következő pontja a MAVIR műfészek programjának ismertetése volt. Bíró György rávilágított arra, hogy vannak olyan madárfajok - tipikusan a kerecsensólyom és a vörös vércse-, amelyek fészkelésükhöz magas helyet választanak. Ezért a MAVIR munkatársai a nagyfeszültségű távvezeték tartóoszlopaira fémből készült műfészkeket telepítenek, amelyek megvédik az állatokat az időjárás viszontagságaitól és az esetleges balesetektől. Ezeket a körülbelül 60x60 centiméteres, egyik oldalán nyitott fém dobozokat daru segítségével szerelik fel az oszlopokra 30-40 méter magasságba. A MAVIR minden évben készít feszültségmentesítési tervet, amelyben kijelölik a műfészkek telepítésére szánt időpontokat. Az első ilyen fészket 1991-ben helyezték fel, azóta a számuk a 300-at is meghaladja.

Az előadó utolsóként beszélt a Vércse Valóság show-ról, amiben egy vörös vércse pár mindennapjait figyelhetjük meg a bekamerázott műfészkekben. Az eseményeket mindenki figyelemmel követheti az alábbi linken: <http://www.mavir.hu/web/mavir/elokozvetites1>.

Végzőként Bíró György ismét hangsúlyozta, hogy a megemlített programok nem csak a madarak védelmét szolgálják, hanem a villamos energiaszolgáltatás minőségének megtartásában is fontos szerepük van. A

programok segítségével a madarak okozta balesetek következtében előforduló zárlatok és az ebből következő áramkimaradások száma minimálisra csökkenthető az érintett szakaszon.

Kovács Nóra Orsolya

Energetikai Szakkollégium tagja